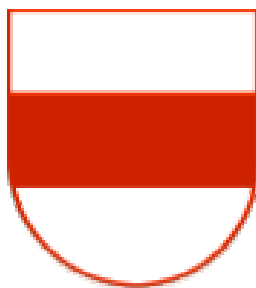

**LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
DLA OBSZARÓW
MIEJSKICH I PRZEMYSŁOWYCH
WYSZKOWA
NA LATA 2005-2012**

GMINA WYSZAKÓW

WYSZAKÓW, KWIECIEŃ 2005

SPIS TREŚCI

WSTĘP

ROZDZIAŁ I   PODOKRESY PROGRAMOWANIA

ROZDZIAŁ II   OBECNA SYTUACJA W GMINIE

1. Zagospodarowanie przestrzenne

- 1.1. Obiekty zabytkowe
- 1.2. Uwarunkowania ochrony środowiska
- 1.3. Infrastruktura techniczna
- 1.4. Charakterystyka obszarów miejskich.
- 1.5. Identyfikacja problemów

2. Gospodarka

- 2.1. Przemysł – struktura i trendy.
- 2.2. Tereny inwestycyjne.
- 2.3. Charakterystyka terenów po-przemysłowych położonych na terenie miasta – po dużych zakładach przemysłowych.
- 2.4. Identyfikacja problemów

3. Sfera społeczna

- 3.1. Struktura demograficzna i społeczna.
- 3.2. Lokalny rynek pracy.
- 3.3. Mieszkalnictwo (główne typy mieszkalnictwa, problemy ze zdegradowaną tkanką mieszkaniową, problemy z budynkami komunalnymi)
- 3.4. Organizacje pozarządowe
- 3.5. Przestępczość w Wyszku
- 3.6. Identyfikacja problemów

4. Analiza SWOT Wyszku

ROZDZIAŁ III   TERENY WYSZKOWA OBJĘTE PROGRAMEM REWITALIZACJI.

ROZDZIAŁ IV   POWIĄZANIA PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI O ZNACZENIU REGIONALNYM, KRAJOWYM I WSPÓLNOTOWYM

ROZDZIAŁ V   PLANOWANE DO WYKONANIA DZIAŁANIA W PODOKRESIE 2005 – 2006 I W LATACH NASTĘPNYCH:

1. Planowane działania w latach 2005 – 2006

2. Planowane działania w latach 2007 – 2013

ROZDZIAŁ VI PLAN FINANSOWY

ROZDZIAŁ VII OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ

ROZDZIAŁ VIII SYSTEM OKRESOWEGO MONITOROWANIA, OCENY,
AKTUALIZACJI I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

ROZDZIAŁ IX EFEKTY PROGRAMU

ZAŁĄCZNIKI

WSTĘP

Lokalny Program Rewitalizacji opracowany został w związku z wymogiem jego posiadania i załączenia do wniosków o dofinansowanie realizacji projektów z funduszy strukturalnych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego - Priorytet 3 – "Rozwój Lokalny", działanie 3.3. "Rewitalizacja obszarów miejskich, przemysłowych i powojkowych.". Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Po-przemysłowych Wyszkowa na lata 2005-2012 powstał zgodnie z Uchwałą Nr XXXII/7/2005 Rady Miejskiej w Wyszku z dnia 3 marca 2005.

Rewitalizacją w ramach Działania 3.3. ZPORR możemy nazwać kompleksowe, zintegrowane, kilkuletnie, lokalne programy inicjowane przez samorząd terytorialny (głównie gminny) dla realizacji działań technicznych, gospodarczych i społecznych – przy uwzględnieniu zasad: spójności terytorialnej i ochrony środowiska naturalnego – na zróżnicowanych obszarach, takich jak: zdegradowane dzielnice miast lub obszary po-przemysłowe i po-wojskowe.

Działanie 3.3. składa się z dwóch poddziałań:

- poddziałanie 3.3.1 - dotyczy rewitalizacji obszarów miejskich,
- poddziałanie 3.3.2 - dotyczy rewitalizacji obszarów przemysłowych i powojkowych.

Do Lokalnego programu rewitalizacji mogą zostać wpisane projekty komercyjnych podmiotów gospodarczych. Ujęcie tego typu projektów w programie (oczywiście realizowanych na koszt i ryzyko przedsiębiorcy) może się przyczynić do zwiększenia szans projektu w procesie ubiegania się przez dany podmiot o dotacje unijne (wpisanie do lokalnego programu rewitalizacji może wpłynąć na większą liczbę punktów rankingowych).

Realizacja programu rewitalizacji w zdegradowanych dzielnicach miasta umożliwi w szczególności:

- tworzenie warunków lokalowych i infrastrukturalnych do rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości, działalności kulturalnej i edukacyjnej,
- poprawę estetyki przestrzeni miejskiej,
- porządkowanie „starej tkanki” urbanistycznej poprzez odpowiednie zabudowanie pustych przestrzeni w harmonii z otoczeniem,
- renowację zabudowy budynków, w tym: obiektów infrastruktury społecznej oraz budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym oraz ich adaptacja na cele gospodarcze, społeczne i kulturalne,
- poprawę funkcjonalności struktury ruchu kołowego, ruchu pieszego i estetyki przestrzeni publicznych,
- przebudowę i remonty publicznej infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, rekreacyjnych, kulturalnych i sportowych połączonych z działalnością

gospodarczą.

Głównym celem rewitalizacji obszarów przemysłowych jest zmiana dotychczasowych funkcji i adaptacja terenu oraz znajdujących się tam obiektów przemysłowych na inne cele - w ramach działania 3.3.2., a także poprawę stanu technicznego zdegradowanych obszarów przemysłowych.

Nadrzędnym celem rewitalizacji Wyszkowa jest zmiana charakteru funkcji miejskiej jaką otrzymał wraz z dziedzictwem PRL-u i okresu transformacji. Od tego czy Wyszkiw znajdzie na nowo swoje znaczenie w regionie oraz znaczenie dla aglomeracji warszawskiej zależeć będzie przyszły jego rozwój.

Ten dokument planistyczny dotyczy miasta Wyszkiw. Przy jego przygotowaniu zaangażowani byli lokalni przedstawiciele wszystkich sektorów z terenu miasta, które chcą i będą korzystać ze środków strukturalnych m.in. przedstawiciele największych zakładów pracy, przedstawiciele wspólnot mieszkaniowych, mieszkańcy. Prowadzone były konsultacje społeczne (m.in. ogólnodostępne spotkanie w dniu 2005-04-12), informowano na bieżąco o postępie prac w prasie lokalnej. W dokumencie uwzględniono uwagi Koła Naukowego "EUROREG" Uniwersytetu Warszawskiego.

Lokalny Program Rewitalizacji opracowany został przez horyzontalny zespół do spraw rewitalizacji, powołany zarządzeniem Burmistrza Wyszkiwa. W skład tego zespołu wchodziłi naczelnicy poszczególnych wydziałów urzędu, zainteresowani przygotowaniem Programu. Zespół ten będzie pełnił funkcję Instytucji Zarządzającej oraz uczestniczył w monitorowaniu realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Przy jego opracowaniu uwzględniono ustalenia:

1. Zmian do Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Wyszkiwa uchwalone Uchwałą Nr XIX/18/2000 Rady Miejskiej w Wyszkiwie z dnia 20.04.2000 r.
2. Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Wyszkiw – Uchwała Nr XXXIV/54/2001 Rady Miejskiej w Wyszkiwie z dnia 08.11.2002 r.
3. Strategii Rozwoju Turystyki dla Miasta i Gminy Wyszkiw – Uchwała Nr XLVI/52/2002 Rady Miejskiej w Wyszkiwie z dnia 10.10.2002 r.
4. Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego - Uchwała Nr 3/01 Sejmiku Mazowieckiego z dnia 31.12.2001 r.
5. Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Wyszkiwskiego uchwała Nr XXXII/185/2001 Rady Powiatu w Wyszkiwie z dnia 28.11.2001 r.

6. Gminnej Strategii Integracji i Polityki Społecznej na lata 2004-2006 – Uchwała Nr XX/11/2004 Rady Miejskiej w Wyszkanie z dnia 04.03.2004 r.

Lokalny Program Rewitalizacji zawiera:

- zadania dofinansowywane ze środków strukturalnych UE, a realizowane przez gminę oraz inne podmioty lokalne: przedsiębiorstwa i organizacje społeczne,
- opisy projektów: terminy ich realizacji, planowane środki finansowe, wskaźniki osiągnięcia celów, opis procedury i kryteriów ustalania kolejności realizacji zadań.

Lokalny Program Rewitalizacji opracowano na lata 2005 - 2012, przy czym jego realizację w latach 2005 - 2006 opracowano w sposób szczegółowy, natomiast w latach 2007 – 2012 opracowano koncepcyjnie.

ROZDZIAŁ I   PODOKRESY PROGRAMOWANIA

Przyjęto następujące dwa podokresy programowania:

- lata 2005 – 2006
- lata 2007 - 2012

Przedziały czasowe odpowiadają okresom programowania (a co za tym idzie okresom uruchamiania środków z funduszy strukturalnych) Unii Europejskiej.

ROZDZIAŁ II OBECNA SYTUACJA W GMINIE

1. Zagospodarowanie przestrzenne

1.1. Obiekty zabytkowe.

Do najcenniejszych zabytków kultury materialnej miasta należą:

I. Zespół kościelny (parafia p.w. Św. Idziego):

– Kościół parafialny p.w. Św. Idziego, murowany, 1793r., rozbudowa 1899r., - 1946-48, nr rej. 61B (11 pozycji z wyposażenia kościoła):

- obraz i sukienka w ołtarzu bocznym,

- obraz (portret) Zakrzewskiego,

- trzy kielichy,

- szaty liturgiczne,

- barokowe feretrony, zegar, żyrandol

oraz plebania przy kościele (opisana przez Stefana Żeromskiego „Na probostwie w Wyszku”);

II. Brama cmentarza katolickiego, murowana, metalowa, kuta w 1888r.,

III. Kaplica cmentarna, murowana, 1863r.,

IV. Baszta z zespołu podworskiego, murowana, koniec XIX wieku,

V. Obelisk Wazów, Nr rej. 102 B z 29 sierpnia 1997r. - kamienny obelisk poświęcony pamięci najmłodszego syna Zygmunta III, zaprojektowany przez jednego z najwybitniejszych architektów włoskich tworzących w Polsce, Giovanni Battistę Gisleniego,

VI. Zespół pałacowy w Rybieniu – pałac murowany, wybudowany ok. 1780r., zaprojektowany przez arch. Szymona Bogumiła Zuga, przebudowa wewnątrz na przełomie XIX i XX wieku, zniszczony w 1920 i 1944r., częściowo restaurowany w 1950-51r., oficyny mur. ok. 1780 r., park , XVIII wiek, prawdopodobnie w pałacu gościł Cyprian Norwid; pałac położony na wysokim brzegu rzeki Bug, z widokiem na rozległe łąki, obecnie w trakcie remontu i adaptacji do usług hotelarskich.

VII. Browar, powstały ok. 1860r., rozbudowa 1892, nie przedstawiający obecnie większych wartości architektonicznych.

VIII. Cmentarz żydowski - Kirkut, z początku XIX wieku, nr ew. 153.

IX. Park Wazów - Okres powstania parku szacowany jest na początek XIX wieku,

kiedy w zachodniej części miasta zostaje założony rozległy park zwany Senatorskim wokół dworu biskupów płockich. Zachowane pierwotne elementy kompozycyjne są bardzo skromne, ale pozwalają sądzić, iż park miał układ krajobrazowy. Drzewostan stanowiły długowieczne gatunki rodzime, w szczególności lipy, klony i dęby. II wojna światowa była dramatycznym okresem w historii Wyszkowa i parku. Zniszczeniu uległ budynek gimnazjum oraz około 65% starego drzewostanu.

1.2. Uwarunkowania ochrony środowiska

Wyszków jest miastem położonym w północno-wschodniej części województwa mazowieckiego.

Pod względem uwarunkowań fizyczno-geograficznych miasto zlokalizowane jest w:

provincji nr 31	- Niż Środkowoeuropejski,
podprovincji Nr 318	- Niziny Środkowopolskie,
makroregionie nr 318.7	- Nizina Środkowomazowiecka,
mezoregionach	- Równina Wołomińska (318.78),
	- Dolina Dolnego Bugu (318.74)
	- Międzyrzecze Łomżyńskie (318.67)

Tereny Miasta Wyszków zajmują powierzchnię 2.078 ha.

Miasto Wyszków posiada walory naturalne mogące wpływać na kreowanie ruchu turystycznego.

Teren miasta obejmuje obszar chroniony w ramach programu NATURA 2000 t.j. Dolinę Dolnego Bugu. Obszar Doliny Dolnego Bugu w większości pozostał nie zmieniony przez człowieka. Znajdują się tu liczne piaszczyste wyspy, nagie lub porośnięte wierzbowymi albo topolowymi łęgami nadrzecznymi. Wzdłuż rzeki występują dobrze rozwinięte zarośla wierzbowe. Pierwsza terasa rzeki obfituje w starorzecza, zróżnicowane pod względem wielkości, głębokości i stopnia porośnięcia przez roślinność wodną.

W północnej części, na granicy z miastem, występuje duży i zwarty obszar leśny, stanowiący fragment Puszczy Białej. Obszar Gminy w całości wchodzi w skład Regionu Funkcjonalnych Zielonych Płuc Polski. Jest to teren atrakcyjny krajobrazowo, o korzystnych warunkach klimatyczno - zdrowotnych. Puszcza Biała stanowi jeden z największych kompleksów leśnych na Mazowszu. Lasy w postaci kilku kompleksów, o różnym zwarcie, pokrywają większość obszaru ostoi. Obecnie posiadają one jedynie znaczenie gospodarcze. Teren zdominowany jest przez suche siedliska porośnięte sośninami w średnim wieku, a lokalnie występują drzewostany dębowo-grabowe, jesionowo-olszowe i olszowe. Niektóre fragmenty zbiorowisk leśnych mają zachowany prawie naturalny charakter. Na obszarze ostoi w dolinach

potoków występują również łąki i zarośla wierzbowe.

1.3. Infrastruktura techniczna

I. Drogi

W zarządzie Gminy Wyszków pozostają drogi gminne. Ich długość wynosi w granicach administracyjnych miasta 70,2 km, w tym:

- o nawierzchni bitumicznej – 34,3 km
- o nawierzchni betonowej – 0,9 km,
- o nawierzchni z kostki brukowej – 7,2 km,
- o nawierzchni gruntowej – 27,8 km,

Przez gminę przebiegają również drogi krajowe, wojewódzkie i powiatowe.

Drogi krajowe stanowią własność Skarbu Państwa. Na terenie miasta są to ulice: Warszawska, Białostocka, Tadeusza Kościuszki, Serocka, będące w zarządzie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Warszawie.

Drogi wojewódzkie stanowią własność samorządu województwa mazowieckiego. Na terenie miasta to ulica Generała Józefa Sowińskiego (na odcinku od ul. Tadeusza Kościuszki do ul. Pułtuskiej) i dalej ul. Pułtуска do granicy miasta.

Drogi powiatowe w granicach Gminy Wyszaków stanowią własność samorządu powiatu wyszkowskiego. Są to ulice: Ignacego Daszyńskiego, I Armii Wojska Polskiego, Aleja Wolności, Jagiellońska, Zakręcie.

Większość dróg leżących na terenie miasta to drogi budowane kilka – kilkanaście lat temu. Stan ich nawierzchni jest niezadowalający - wymagają pilnych remontów i modernizacji (ze względu na niespełnianie aktualnych norm).

II. Telekomunikacja.

Głównym operatorem telefonii stacjonarnej jest TP SA. Ponadto na terenie Wyszakowa działa operator niezależny Telenet Wschód (dawna nazwa RETEL). Centrale tych operatorów zapewniają dostępność linii telekomunikacyjnej i teleinformatycznej (ISDN, SDI, Neostrada).

Telefonię komórkową obsługują wszyscy najwięksi operatorzy tj.:

PTK Centertel „Idea”, Polska Telefonia Cyfrowa (PTC) Era GSM, Polkomtel Plus GSM.

III. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna.

Ludność miasta zaopatrywana jest w wodę z ujęć głębinowych posadowionych w utworach czwartorzędowych.

Ujmowane studniami głębinowymi wody pochodzą z naturalnych zasobów podziemnych. Posiadają one stabilną jakość pod względem bakteriologicznym. Charakteryzują się jednak podwyższoną barwą, mętnością oraz nadmierną ilością związków żelaza i manganu. Woda jest uzdatniana na stacji uzdatniania wody i jako odpowiadająca normom jakości wody do picia doprowadzana wodociągiem do mieszkańców Wyszakowa.

Na koniec 2004 roku Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Wyszakowie eksploatowało 190,9 km sieci wodociągowych. W chwili obecnej dostęp do sieci wodociągowej posiada ponad 80% mieszkańców miasta.

Ścieki komunalne z terenu miasta oczyszczane są na mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w Rybieniu Starym (ok. 2 km od Wyszakowa) oddanej do użytku w roku 1985 r. Przepustowość tej oczyszczalni wynosi 11.500 m³/dobę. Obciążenie ładunkiem zanieczyszczeń wynosi 100%. Oczyszczalnia wymaga

modernizacji ze względu na potrzebę redukcji związków biogenych. Jest to obiekt przestarzały technologicznie. Biologiczne oczyszczanie odbywa się na splukiwanych złożach biologicznych. Obecnie do oczyszczalni dopływa średnio ok. 3.500 m³ ścieków na dobę. W 2006 roku ma rozpocząć się modernizacja oczyszczalni ścieków, polegająca na gruntownej zmianie technologii oczyszczania. Zakończenie modernizacji przewiduje się na rok 2007. Planowana przepustowość zmodernizowanej oczyszczalni to 4.500 m³ na dobę, z możliwością zwiększenia.

Aktualnie skanalizowane jest około 92% Wyszkowa. Stan techniczny sieci jest zadowalający.

IV. Odpady komunalne.

Odpady komunalne miasta Wyszkowa składowane są na składowisku odpadów komunalnych, które zlokalizowane jest w miejscowości Tumanek ok. 4 km od Wyszkowa. Obiektem zarządza Zakład Administracji Domów Mieszkalnych w Wyszkanie - gminna jednostka organizacyjna. Powierzchnia zajmowana przez składowisko wynosi 5,971 ha, z czego powierzchnia eksploatacyjna - 3,237 ha, a część zrehabilitowana - 2,734 ha. Na terenie obiektu składowane są odpady komunalne z Gminy Wyszków oraz z gmin: Brańszczyk, Rząśnik i Zabrodzie. Odpady w większości dowożone są samochodami ciężarowymi. 90% odpadów na terenie Gminy zbieranych jest do kontenerów (pojemność 7 m³ lub 9 m³), które po napełnieniu przewożone są na składowisko. 10% śmieci zbieranych jest od mieszkańców w workach foliowych lub pojemnikach (pojemność jednego pojemnika wynosi ok. 100 l); które wywożone są raz w tygodniu. Należy jednak podkreślić, iż możliwości eksploatacyjne wysypiska wyczerpały się już. Konieczność inwestycji w zakład utylizacji odpadów potwierdzają także zalecenia inspektorów ochrony środowiska. W 2005 roku planowane jest zamknięcie wysypiska i wywożenie śmieci poza teren Gminy Wyszków.

Gmina Wyszków w miarę możliwości stara się wdrażać zalecenia dotyczące selektywnej zbiórki odpadów. Na terenie miasta rozstawione jest 5 kontenerów do zbiórki makulatury (pojemność 1000 l), 30 kontenerów do zbiórki stłuczki szklanej, 15 kontenerów na tekstylia.

Gmina stara się poprzez swoje służby natychmiast likwidować powstające na jej terenie dzikie wysypiska.

V. Energetyka

Dostępność do energii elektrycznej w mieście Wyszków jest powszechna. Wyszków

jest zasilany liniami napowietrznymi i kablowymi sieci zasilająco-rozdzielczej średniego napięcia. Zużycie energii za rok 2004 w mieście wyniosło 34.039.371 kWh przy 10.233 odbiorcach.

VI. Gaz

Długość sieci gazowej średniego i niskiego ciśnienia na terenie Gminy Wyszków wynosi 122,27 km. Z gazu ziemnego korzysta 7.420 gospodarstw domowych. Stopień zgazyfikowania obszaru miasta należy ocenić jako dobry – tylko na kilku nowych osiedlach nie ma jeszcze dostępu do sieci gazowych. Celowe wydaje się więc dążenie do zasilania gazem przewodowym wszystkich budynków mieszkalnych w mieście w celach bytowych i grzewczych, gdyż jest to najbardziej ekologiczne źródło energii.

VII. Energia cieplna

Produkcją ciepła, jego przesyłaniem i dystrybucją na terenie miasta zajmuje się Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Spółka z o.o. w Wyszkanie. Przedsiębiorstwo wytwarza ciepło w ciepłowni miejskiej zlokalizowanej w Wyszkanie przy ul. Przemysłowej 4, w:

- dwóch kotłach wodnych WR-25 o łącznej mocy cieplnej 58 MWt. Ogólny stan techniczny źródła ciepła można określić jako dobry.
- w skojarzeniu z wytwarzaniem energii elektrycznej, wyposażonej w turbinę gazową z generatorem oraz kocioł odzyskowy z palnikiem dopalającym. Paliwem stosowanym w układzie kogeneracyjnym jest gaz ziemny GZ 50. Urządzenie oddane do użytku w 2005 roku.

Ciepłownia wyposażona jest w system wizualizacji i automatyki kotłów węglowych, układu kogeneracyjnego i obiegów wodnych.

Po wybudowaniu układu kogeneracji w okresie letnim na potrzeby ciepłej wody użytkowej pracuje tylko turbina i kocioł odzyskowy, a kotły WR 25 stanowią rezerwę. Sieci zasilane przez kotłownię nie są podłączone do innych źródeł ciepła, z tego też wynika dyspozycyjność zmodernizowanego źródła ciepła, która musi być utrzymana bliska 100%.

Sieć cieplna zasilana z ww. źródeł ma łączną długość 23.637m, w tym:

- sieci magistralne - 8.847 m,
- sieci rozdzielcze i osiedlowe - 6.737 m,
- przyłącza - 8.007 m.

Średnice rurociągów zapewniają rezerwę w możliwościach przesyłowych.

Na potrzeby 68 odbiorców instytucjonalnych pracują 182 węzły cieplne, w większości dwufunkcyjne, tj. zapewniające ciepłą wodę użytkową i centralne ogrzewanie. Wszystkie węzły cieplne są zautomatyzowane.

Moc zamówiona przez odbiorców wynosi 46 938 kW.

1.4. Charakterystyka obszarów miejskich.

Teren miasta rozciąga się na obszarze 2078 kilometrów kwadratowych. W Wyszkanie nie ma wyodrębnionego jednego ścisłego centrum. Jako centrum uważa się najstarszą część miasta zabudowaną zniszczonymi już budynkami wielorodzinnymi. Na tym obszarze pozostało już niewiele wolnych działek – nie ma więc możliwości zmiany wyglądu centrum poprzez budowę nowych obiektów. Brak jest wydzielonego placu czy rynku na którym mogłoby koncentrować się życie kulturalno – rozrywkowe miasta. Część handlowa jest rozciągnięta i koncentruje się wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych – tj. wzdłuż ulic: Pułtuskiej i Sowińskiego. Na obrzeżach miasta, usytuowane są osiedla domów jednorodzinnych. Na zachodzie miasta znajduje się osiedle domów wielorodzinnych “Polonez” - stanowiące sypialnię Wyszkania. Należy stwierdzić, że Wyszkanie jest typową “rozlaną” miejscowością o niewielkich powiązaniach między mieszkańcami ze względu na brak funkcji integrującej w mieście.

1.5. Identyfikacja problemów

I. Podstawowym problemem miasta jest znaczna degradacja dzielnic w centrum miasta – ich rewitalizacja przyczyni się do ukształtowania wyodrębnionego “centrum” i przywrócenia mu funkcji integracyjno – usługowych. Wyszkanie musi odnaleźć swoje centrum życia mieszkańców.

II. Wyszkanie położony jest na obszarze o bogatych walorach środowiskowych – blisko doliny Bugu i obszarów leśnych Puszczy Białej. Należy dołożyć wszelkich starań, by utrzymać przyrodę w niezniszczonym stanie - celowe byłoby również poprawienie dostępu do tych zasobów środowiska - np. przez budowę ścieżek rowerowych, parkingów itp.

III. Największym problemem Miasta w zakresie infrastruktury technicznej są złe drogi. Drogi ponadlokalne mają kolizyjny przebieg przez tereny zainwestowane. Brakuje obwodnic w ciągu dróg krajowych. Stan techniczny istniejących dróg gminnych i powiatowych jest zły. W jeszcze gorszym stanie są drogi wojewódzkie, gdyż są one przeciążone i źle zabezpieczone (pobocza, chodniki). Docelowo należy wyeliminować tranzyt z centrum Wyszkania.

IV. Istniejące ulice miejskie wymagają modernizacji i rozbudowy zgodnie ze standardami UE. W miarę rozwoju urbanizacji powinien sukcesywnie następować rozwój lokalnego układu drogowo-ulicznego.

V. Problemem rozwojowym Wyszkania jest stan infrastruktury technicznej o

charakterze ekologicznym. Konieczna jest modernizacja oczyszczalni ścieków. Stan infrastruktury technicznej może stanowić barierę w pozyskiwaniu niektórych rodzajów inwestycji zewnętrznych.

VI. W mieście potrzebny jest dobrze funkcjonujący system segregacji odpadów, zarówno preselekcji wstępnej w posesjach, jak i segregacji zbiorowej zorganizowanej na poziomie miasta. Gmina Wyszków powinna przyłączyć się do ponadlokalnej inicjatywy w zakresie utylizacji śmieci lub w najbliższym czasie wybudować własny zakład utylizacji odpadów.

VII. Celowe wydaje się powiększenie istniejących terenów zielonych - ze względu na ich niewielką ilość na terenie miasta.

VIII. W mieście ze względu na działania wojenne znajduje się niewiele zabytków. Te zaś, które pozostały wymagają renowacji i rewitalizacji. Szczególnie dotyczy to: Parku Wazów wraz z zabytkową basztą oraz plebanii przy Kościele p.w. Świętego Idziego.

2. Gospodarka

2.1. Przemysł – struktura i trendy.

W latach 70-tych w Wyszkanie funkcjonowało kilka dużych zakładów pracy - wiodących pracodawców zatrudniających po kilka tysięcy osób. Aktualnie największe z nich upadły, część zaś funkcjonuje nadal, ale w ramach restrukturyzacji zmniejszyła zakres swojego działania (i zatrudnienia). Na początku lat 90-tych wraz z ogólnokrajowymi reformami rynkowymi w Wyszkanie powstało wiele firm prywatnych. To one aktualnie są dominującymi podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą. W ewidencji działalności gospodarczej na koniec 2004 roku zarejestrowane były 3.575 podmioty gospodarcze.

Wyszkańskie duże i średnie przedsiębiorstwa skoncentrowane są w następujących branżach:

Handel:

Handel detaliczny - sklepy osiedlowe, supermarkety,

Handel hurtowy - hurtownie art. spożywczych, alkoholowych,

Produkcja, w szczególności:

- Budownictwo - firmy budowlane, sklepy i hurtownie z mat. Budowlanymi,
- Hutnictwo - Huta szkła,
- Produkcja pasz dla zwierząt - Wytwórnia pasz,
- Przemysł Motoryzacyjny - produkcja elementów i części do samochodów,
- Przemysł Rolniczy - produkcja elementów do wykorzystania w gospodarstwach rolnych,
- Przemysł poligraficzny,

Usługi, w szczególności:

- Centra dystrybucyjne i logistyczne - centra logistyczne lokalnych firm transportowych, centrum logistyczne właściciela ogólnopolskiej sieci sklepów,
- Transport - duża ilość firm transportowych - szczególnie w zakresie kołowego transportu międzynarodowego (TIR) i krajowego,
- ∞ Usługi medyczne - szpital, prywatne gabinety.
- ∞ Usługi budowlane,
- ∞ Banki,
- ∞ Firmy ubezpieczeniowe.

Ważne miejsce w gospodarce Wyszkania odgrywa sektor publiczny, w szczególności:

- Sektor Edukacji - Przedszkola, Szkoły Podstawowe, Gimnazja, Szkoły Zawodowe, Licea, Szkoła Wyższa

- Sektor Administracji - Urząd Miejski, Starostwo Powiatowe, Urząd Skarbowy, Sąd Rejonowy, ZUS, KRUS,
- Usługi Ochrony Zdrowia – Szpital Powiatowy;

W okresie kilku ostatnich lat w Wyszkanie mieliśmy do czynienia z recesją gospodarczą (obrazuje to chociażby wysoka stopa bezrobocia, „fałszowana” przez bliskość Warszawy). W okresie tym upadło kilka dużych zakładów produkcyjnych a na ich miejsce nie powstawały nowe. Rozwijały się usługi, w szczególności handel i transport kołowy. Bieżący rok przyniósł ożywienie gospodarcze. Istnieje realna szansa na powstanie dużego zakładu produkcyjnego – drukarni. Gmina Wyszaków sprzedała bowiem wiodącej firmie poligraficznej – stosowny teren inwestycyjny wraz z budynkami.

Na uwagę zasługuje fakt, że pomimo walorów turystycznych i krajobrazowych – w mieście praktycznie nie ma firm z tej branży. Wyszakowowi potrzebna jest budowa infrastruktury turystycznej (drogi, ścieżki rowerowe, renowacja zabytków) przez Gminę, co zachęci inwestorów prywatnych do zaangażowania się w tę branżę.

2.2. Tereny inwestycyjne.

Na terenie Gminy Wyszaków istnieje dużo niezagospodarowanych terenów inwestycyjnych. Część z nich jest własnością Gminy, reszta zaś pozostaje w rękach prywatnych właścicieli.

Wg stanu z początku 2005 roku Gmina posiadała:

- Tereny w centrum miasta uzbrojone, przeznaczone pod usługi ogólnomiejskie – administracyjno-handlowe, hotel, bank (wysokość zabudowy 3-4 kondygnacje);
- Tereny położone na wysokiej skarpie rzeki Bug, z malowniczym widokiem na dolinę Bugu, przeznaczony na usługi turystyczno-rekreacyjne (powierzchnia ok. 5ha);
- Teren przy Zespole Szkół na os. Polonez przeznaczony docelowo pod usługi turystyczne (hotel, odkryty basen itp.);
- Tereny w dzielnicy przemysłowej, przeznaczone pod budownictwo przemysłowe i usługi uciążliwe;
- Pojedyncze działki budowlane, położone w różnych częściach miasta z przeznaczeniem na budownictwo mieszkaniowe;

Miasto Wyszków posiada obowiązujący Plan Zagospodarowania Przestrzennego z wyznaczonymi terenami pod przemysł i usługi – ułatwia to inwestorom prowadzenie procesu inwestycyjnego.

2.3. Charakterystyka terenów po-przemysłowych położonych na terenie miasta – po dużych zakładach przemysłowych.

W latach 70-tych w Wyszkanie funkcjonowało kilka dużych zakładów przemysłowych – które zatrudniały od kilkuset do kilku tysięcy osób. W latach 90-tych większość z nich upadła bądź zrestrukturyzowała się znacznie zmniejszając poziom zatrudnienia. Na terenie tych zakładów nie dokonywano żadnych inwestycji – co spowodowało ich degradację.

Do obszarów zdegradowanych można zaliczyć:

- I. Obszar po Wyszkowych Fabrykach Mebli i Urządzeń Wnętrz (WFMiUW) – położony w północnej części miasta, obszar o powierzchni kilkunastu hektarów zabudowany halami. Obiekty budowlane, w większości przypadków charakteryzują się bardzo złym stanem technicznym. Drogi i infrastruktura techniczna na tamtym terenie w związku z brakiem konserwacji również wymagają remontu. Aktualnie jest to teren prywatny (podzielony między indywidualnych drobnych przedsiębiorców).
- II. Obszar po Fabryce Samochodów Osobowych - Zakładzie Zespołów Napędowych (FSO ZZN) – położony w zachodniej części miasta, obszar o powierzchni ok. 20 hektarów - zabudowany halami. Obiekty budowlane charakteryzują się bardzo złym stanem technicznym. Drogi i infrastruktura techniczna na tamtym terenie również wymagają remontu. Aktualnie teren prywatny (od kwietnia 2005) – własność jednej z największych w Polsce firmy poligraficznej.
- III. Obszar dzielnicy przemysłowej – położony w północno-zachodniej części miasta – na w/w terenie znajduje się dużo zniszczonych obiektów budowlanych – produkcyjnych, magazynowych – w znacznym stopniu zdegradowanych.

- IV. Obszar położony w południowej części miasta przy drodze biegnącej do Serocka – teren po Gminnej Spółdzielni “Samopomoc Chłopska” (GS Sch) i Państwowym Ośrodku Maszynowym (POM) - obiekty budowlane w znaczącej części charakteryzują się bardzo złym stanem technicznym. Drogi i infrastruktura na tamym terenie, w związku z brakiem konserwacji, wymagają remontu. Aktualnie teren prywatny (podzielony między indywidualnych przedsiębiorców – w tym dwie firmy produkcyjne).
- V. Obszar na którym usytuowany jest Zakład Doskonalenia Zawodowego. W latach 70-tych i 80-tych na terenie tym funkcjonowały: zakład produkcyjny pomp wodnych OLA, spawalnia oraz stacja obsługi samochodów. Potencjał ekonomiczny opierał się na funkcjonowaniu zakładu zatrudniającego przeszło 600 osób, w którym realizowano jednocześnie naukę zawodu dla uczniów (przygotowanie do zawodu w trakcie funkcjonowania zakładu – ok. 1.700 uczniów). Po likwidacji zakładu postępuje degradacja całego obszaru. Wiąże się ona z degradacją społeczną, jak również degradacją majątku trwałego.

Obszary te, ze względu na stan techniczny zlokalizowanych na nich obiektów nie stanowią zachęty dla inwestorów. Tereny te w wypadku ich rewitalizacji mogłyby przyczynić do rozwoju przedsiębiorstw, które są na nich zlokalizowane, bądź też przyciągnąć inwestorów zainteresowanych ich nabyciem i rozpoczęciem nowej działalności. Mogłyby też podniesienie kwalifikacji mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym.

2.4. Identyfikacja problemów

- I. Największym problemem z zakresu gospodarki jest brak dużych przedsiębiorstw produkcyjnych. Te duże, które funkcjonowały w mieście w latach 70-tych upadły – na ich miejsce nie powstały nowe, duże przedsiębiorstwa - tylko prywatni przedsiębiorcy dysponujący niekoniecznie adekwatnymi kapitałami do potrzeb inwestycyjnych zajmowanego terenu.
- II. W Wyszkanie znajduje się dużo terenów przemysłowych ze zdegradowanymi budynkami oraz infrastrukturą techniczną. Rewitalizacja tych terenów przyczyniłaby się do rozwoju gospodarki w mieście.
- III. Miasto powinna rozwijać się w oparciu o posiadane walory naturalne (lasy, wody, klimat). Warunki środowiskowe powinny stanowić potencjał gwarantujący dobrą jakość życia w gminie a główny rozwój powinien być położony na rozwój przedsiębiorczości.

3. Sfera społeczna

3.1. Struktura demograficzna i społeczna.

Wg danych Wydziału Ogólnego i Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Wyszku, Gminę Wyszki na koniec 2004 roku zamieszkiwało 37.878 osób, a samo miasto Wyszki: 27.168 osób.

W poszczególnych latach liczba mieszkańców Wyszki kształtowała się następująco:

- 2000 rok 26.321 osób,
- 2001 rok 26.589 osób
- 2002 rok 26.853 osób
- 2003 rok 27.074 osób
- 2004 rok 27.168 osób

Na podstawie danych historycznych oraz ogólnych tendencji demograficznych można przyjąć, iż ogólna liczbę ludności w ciągu najbliższych lat kształtować będzie w większym stopniu przyrost naturalny, w mniejszym zaś saldo migracji. Należy przyjąć, że stopniowe zwiększenie się przyrostu naturalnego spowodowanego wzrostem liczby urodzeń żywych, będzie wynikać z wchodzenia w okres dzietności osób z poprzedniego wyżu demograficznego (początku lat osiemdziesiątych).

Wyszki w ciągu najbliższych lat winien odnotować wzrost ogólnej liczby mieszkańców. Z prognozy przygotowanej na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Wyszki wynika jednak, że znacznych zmian można się spodziewać w strukturze wiekowej mieszkańców. Na podstawie wskaźników umieralności oraz migracji w poszczególnych przedziałach wiekowych, dokonano symulacji liczby mieszkańców w odpowiednich grupach (przystosowanych do nowego systemu edukacyjnego) na lata 2000, 2005, 2010 oraz 2015. Z prognozy wynika, że wyraźne będzie zwiększanie się osób w wieku poprodukcyjnym. Szczególnie dynamiczny wzrost w tym zakresie nastąpi po roku 2005. Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym będzie przez cały czas projekcji systematycznie wzrastać. W roku 2015 udział grupy osób w wieku produkcyjnym będzie już wyraźnie wyższy niż w chwili obecnej. Struktura wiekowa jednoznacznie zbliży się do średniej krajowej. Wszystkie opisywane wzrosty w grupie osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym będą wiązały się ze znacznym zmniejszeniem liczby osób w wieku przedprodukcyjnym. Duża liczba osób młodych zasili grupę w wieku produkcyjnym.

Z demograficznego punktu widzenia zmiany struktury wiekowej ludności można oceniać dwojako. Za niekorzystne należy uznać ogólne starzenie się społeczeństwa (starsze społeczeństwo uznawane jest za mniej mobilne gospodarczo i silniej

uzależnione od świadczeń o charakterze socjalnym). Z drugiej jednak strony, wzrost liczby osób w wieku produkcyjnym jest przeważnie interpretowany pozytywnie. Należy jednak pamiętać, iż wzrost ten będzie oddziaływał pozytywnie wyłącznie w przypadku stworzenia nowych miejsc pracy. Bez zwiększenia liczby miejsc pracy, przyrost liczby osób w wieku produkcyjnym zaowocuje jedynie wzrostem bezrobocia (sic!).

3.2. Lokalny rynek pracy.

Największym problemem miasta i gminy Wyszaków a także powiatu Wyszakowskiego jest bardzo wysoki poziom bezrobocia. Stopa bezrobocia w poszczególnych latach w gminie Wyszaków kształtowała się następująco:

2000 rok	-	4.115 osób,
2001 rok	-	4.289 osób,
2002 rok	-	4.519 osób,
2003 rok	-	4.463 osób,
2004 rok	-	4.234 osób,

W mieście Wyszakowie nie ma dużych przedsiębiorstw, które mogłyby zapewnić zatrudnienie większej liczbie mieszkańców, dlatego jedynym wyjściem dla znacznej części mieszkańców wyszkowa jest aktywność na rynku pracy w Warszawie. Bezrobocie w Gminie Wyszaków miało w ostatnich latach tendencję wzrostową i z końcem 2003 roku wynosiło 4.463 osoby, z czego tylko 833 bezrobotnych miało prawo do zasiłku. Stopa bezrobocia w powiecie wyszkowskim w 2003 roku wynosiła 28,3% i była o ponad połowę wyższa aniżeli w kraju, a w województwie mazowieckim należała do najwyższych. Na koniec 2004 w liczba bezrobotnych nieznacznie zmalała - lecz nadal poziom bezrobocia jest o wiele większy niż w innych powiatach województwa mazowieckiego.

W samej Gminie Wyszaków jest bardzo wąski rynek pracy. Na wzrost liczby bezrobotnych wpłynęła likwidacja dużych zakładów przemysłowych, takich jak Wyszakowska Fabryka Mebli „FAMA” i Zakład Zespołów Napędowych DAEWOO FSO.

Z analizy danych udostępnionych przez Powiatowy Urząd Pracy wynika, że liczną grupą pozostającą bez zatrudnienia są ludzie młodzi. Wydaje się, że wynika to z małej migracji ludzi na dotychczasowych miejscach pracy (ludzie "trzymają się" pracy i nie zmieniają jej, nawet pot. emeryci pracują jeszcze zawodowo) oraz braku doświadczenia osób zaczynających pracę. Bardzo dobrym sposobem na walkę z tą tendencją jest program "Absolwent" prowadzony przez Starostwo Powiatowe w Wyszakowie przy wykorzystaniu Powiatowego Urzędu Pracy.

3.3. Mieszkalnictwo (główne typy mieszkalnictwa, problemy ze zdegradowaną tkanką mieszkaniową, problemy z budynkami komunalnymi)

Zgodnie z danymi Urzędu Statystycznego w Ostrołęce na terenie miasta i gminy Wyszków istnieje 9.600 mieszkań (w tym 7.234 mieszkanie) o łącznej powierzchni użytkowej 621.437 m².

Na terenie miasta i gminy duże znaczenie ma budownictwo komunalne. Na koniec 2004 roku Gmina Wyszków posiadała mieszkania w 24 budynki komunalnych z 520 mieszkaniami:

- 12 budynków ze wspólnotami mieszkaniowymi, w których znajduje się 357 mieszkań, z czego 232 mieszkań stanowi własność Gminy, natomiast 125 mieszkań stanowi własność osób fizycznych,
- 12 budynków, w których znajduje się 163 mieszkania, z czego 11 mieszkań zostało przekształconych na lokale socjalne, 21 mieszkań posiada instalację c.o., c.w. i gaz ziemny, 4 mieszkania posiada instalację c.o., pozostałe lokale ogrzewane są piecami.

Większość budynków komunalnych zostało wybudowanych po roku 1960. Stanowią one ok. 85% wszystkich budynków oraz 96.5% całej substancji mieszkaniowej komunalnej.

Od 1998 roku swoją działalność prowadzi Wyszkowski Towarzystwo Budownictwa Społecznego Spółka z o.o. Jest to jednoosobowa spółka Gminy Wyszków. Aktualnie w swoich zasobach WTBS posiada 77 lokali. W/w lokale mieszkalne wybudowane zostały przy współudziale środków Krajowego Funduszu Mieszkaniowego, a mieszkania są eksploatowane na zasadach najmu. W najbliższym czasie planowane jest rozpoczęcie kolejnej inwestycji – budowy budynków wielorodzinnych w Wyszkowie przy ulicy 1-go Maja. I etap ma obejmować budowę 41 lokali, II etap zaś 53 lokali.

W Wyszkowie działa kilkanaście spółdzielni mieszkaniowych. Największą z nich jest SM „PRZYSZŁOŚĆ”. Spółdzielnia dysponuje 85 budynkami, w których znajduje się 5.552 mieszkania o łącznej powierzchni użytkowej 175.886 m². Część mieszkań (38%) została wykupiona przez osoby prywatne. Ok. 73% budynków zostało wybudowanych w latach 1981-2000, 20% oddano do użytkowania w latach 1971-1980, 7% w latach 1961-1970. Stan techniczny budynków jest dobry, niektóre tylko wymagają dociepleń. Na terenie miasta istnieje poza tym kilkanaście małych spółdzielni mieszkaniowych.

Wyszków ma dogodny położenie z punktu widzenia mieszkalnictwa. Jest to związane przede wszystkim z położeniem w niewielkiej odległości od aglomeracji warszawskiej, która już w tej chwili zapewnia pracę dużej części ludności Wyszkowa i okolic. Mając na uwadze europejskie tendencje w rozwoju mieszkalnictwa, coraz większym zainteresowaniem będą się cieszyły tereny na obrzeżach dużych miast i

będą rozwijały się tzw. miasta „satelickie”. Decydujące znaczenie ma w tym przypadku wysoka cena budowy domu/mieszkania w Warszawie w porównaniu do okolic. Istotnym czynnikiem kształtującym cenę mieszkania jest koszt nabycia gruntu pod budowę. Cena gruntu w Wyszkowie będzie rosła równocześnie z polepszaniem się warunków dojazdu do Warszawy oraz rozwojem infrastruktury społecznej i technicznej. Obecnie w mieście i gminie Wyszków plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje rozwój mieszkalnictwa, są wyznaczone tereny. Głównym problemem jest brak niezbędnej infrastruktury oraz ograniczenia związane z przestarzałymi rozwiązaniami technicznymi np. oczyszczalnia wymagająca modernizacji. Nie należy się jednak spodziewać szybkiego rozwoju mieszkalnictwa w Wyszkowie w ciągu najbliższych 10 lat. Decydującym o tym czynnikiem jest możliwość zakupu gruntów o porównywalnej cenie w bliskich okolicach Warszawy (do 30 km). Jak powszechnie wiadomo obserwuje się tendencję do wyprowadzania się poza Warszawę, więc w długookresowej perspektywie zasoby wolnych gruntów pod budownictwo mieszkaniowe (w bezpośredniej bliskości aglomeracji warszawskiej) będą się zmniejszały.

Rozwój budownictwa mieszkaniowego w Gminie Wyszków był dotychczas stosunkowo wysoki jak na gminę miejsko-wiejską, lecz w porównaniu do innych gmin wykazuje sporo niewykorzystanego potencjału w tym zakresie.

W powiecie wyszkowskim w okresie od stycznia do czerwca 2004 roku oddano do użytku 69 mieszkań o powierzchni 9.238 m², podczas gdy w sąsiadującym powiecie wołomińskim oddano ich 499 o powierzchni 55.127 m².

3.4. Organizacje pozarządowe.

W Wyszkowie działa ponad 30 organizacji pozarządowych.

Organizacje te można podzielić na:

I. Organizacje o charakterze lokalnym (działające głównie na terenie Wyszkowa i okolic, np.:

- Fundacja „Jutrzenka”,
- Klub Amazonek,
- Wyszkowskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Ważna Róża”,
- Klub Abstynenta „Arka”,
- Powiatowy Cech Rzemiosł Różnych,
- Stowarzyszenie „Przymierze dla Wyszkowa – Rozwój Regionalny”,
- Stowarzyszenie „Ziemia Wyszkowska”,
- Stowarzyszenie Kulturalno-Społeczne „Trakt Świętojański”,
- Stowarzyszenie Kulturalno-Alternatywne „Pepisko”,
- Stowarzyszenie Pomocy Ofiarom Przepięstw w Wyszkowie,

- Stowarzyszenie Przyjaciół Wyszkowa, Puszczy Białej i Kamienieckiej,
- ☞ Fundacja „Idzik”,
- ☞ Stowarzyszenie Towarzystwo Ekologiczne “Natura”,
- ☞ Stowarzyszenie Klub Ekologiczny,

II. Oddziały organizacji krajowych:

- Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Łomżyńskiej,
- Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami,
- Polski Związek Niewidomych – Koło Terenowe w Wyszkanie,
- Polski Związek Wędkarski,
- Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Wyszkanie,
- Towarzystwo Wiedzy Powszechnej Oddział Regionalny w Wyszkanie,
- Związek Harcerstwa Polskiego – Komenda Hufca „Rój Promienistych” im. - Tadeusza Zawadzkiego „Zośki”,
- Stowarzyszenie Pomocy Poszkodowanym w Wypadkach Drogowych,
- Stowarzyszenie „MONAR”,
- Liga Ochrony Przyrody Oddział Wyszkowski,
- Stowarzyszenie „Ziemia Wyszowska”,
- Klub Olimpijczyka Przy Szkole Podstawowej Nr 1 w Wyszkanie,
- Stowarzyszenie Pomocy Szkole.

Organizacje pozarządowe działają w różnym zakresie i charakterze na terenie Wyszkowa. Część z nich to organizacje para-partyjne - ich celem jest integracja osób mających wspólne poglądy polityczne i np. wspólnie startujące w wyborach.

Inną grupę stanowią organizacje walczące z patologiami społecznymi, biedą, chorobami. Organizacje te mają na celu pomoc osobom chorym bądź poszkodowanym - jej członkowie zaś służą innym pomocą.

Ważną grupę stanowią organizacje mające na celu organizację czasu wolnego młodzieży - jej członkowie pracują z młodzieżą, pełniąc ważną funkcję edukacyjno-wychowawczą.

Na naszym terenie funkcjonują też organizacje będące oddziałami lokalnymi dużych jednostek. Przykładem może być Wyszkowski Oddział MONAR - organizacji walczącej z narkomanią. Wyszkowski MONAR bardzo aktywnie włączył się w funkcjonowanie wyszkowskiej społeczności. Stara się dać jak najwięcej dla naszej lokalnej "ojczyzny". Coroczne cykliczne imprezy, udział w różnych formach aktywności społecznej - powoduje, że organizacja ta wywołuje coraz więcej pozytywnych odczuć wśród wyszkowian.

Wszystkie organizacje pozarządowe pełnią bardzo ważną rolę w życiu Wyszkowa. Uzupełniają one wiele społecznych funkcji nierealizowanych przez inne instytucje. Wychowują, pomagają, są platformą wymiany poglądów. Podnoszą też poziom

naszego wychowania obywatelskiego.

3.5. Przestępczość w Wyszkowie

W odczuciach mieszkańców, Wyszków nie jest miastem bezpiecznym. Poziom bezpieczeństwa poprawił się w porównaniu z latami ubiegłymi wskutek aresztowania wielu przedstawicieli lokalnego świata przestępczego, nadal odbiega on jednak od społecznych oczekiwań. Nie zmniejszyła się ilość innych przestępstw, np.: uszkodzeń mienia, uszkodzeń ciała, bójek, pobić, zgwałceń.

Spośród miejsc najbardziej zagrożonych można wymienić:

I. Osiedle Sowińskiego (rejon wyznaczony przez ulice Prosta, 1 Maja, Pułuską, Sowińskiego) - dokonano tu m.in.: włamań do samochodów, kradzieży samochodów, kradzieży mienia.

II. Osiedle Polonez (rejon wyznaczony przez ulice Sikorskiego, Geodegów, Pułuską) - dokonano tu m.in.: włamań do samochodów, kradzieży do samochodów, kradzieży mienia, rozbojów.

III. Osiedle Norwida (rejon wyznaczony przez ulice: Pułuską, 11 Listopada, Okrzei) - dokonano tu m.in.: włamań do samochodów, kradzieży samochodów, włamań do mieszkań, kradzieży mienia.

IV. Dworzec PKP / PKS - dokonano tu m.in.: rozbojów, włamań do sklepu, kradzieży mienia, podpalenia pociągów.

V. Targowiska (ul. Wąska, ul. Dworcowa) - dokonano tu m.in.: kradzieży mienia, włamań do samochodów, kradzieży samochodów.

3.6. Identyfikacja problemów

I. Wyszków ma stosunkowo wysokie obciążenia społeczne. W mieście będzie wciąż przybywać osób starszych i wymagających opieki. Należy również uwzględnić fakt, że dochody mieszkańców gminy są stosunkowo niskie, a niedostatek koncentruje się najczęściej w najstarszej grupie wiekowej. Wyszków nie jest wystarczająco przygotowany, aby zmierzyć się z tym problemem.

II. Największym problemem Wyszkowa jest wysoki poziom bezrobocia. Szczególnie niepokojące jest bezrobocie osób młodych, które nigdzie nie pracowały – pomniejsza to ich morale i może popchnąć w niekorzystną dla społeczeństwa drogę.

III. Rozwój budownictwa mieszkaniowego w Wyszkowie jest stosunkowo mały,

istnieje wiele potrzeb w tym zakresie. Odpowiedni program promocji, mający na celu zwiększenie migracji do miasta, będzie miał szanse powodzenia, zważywszy na unikalne walory miasta jako miejsca zamieszkania oraz podaży gruntu pod zabudowę mieszkaniową.

IV. Aktywność społeczna w mieście jest na średnim poziomie i wymaga większej stymulacji, zwłaszcza że tempo migracji do gminy powinno znacznie wzrosnąć. Nowi mieszkańcy będą musieli zintegrować się z lokalną społecznością, w przeciwnym wypadku gmina może zostać „sypialnią” stolicy. Wymaga to skoordynowanych działań ze strony władz gminy na rzecz inspiracji i wspierania lokalnych inicjatyw kulturalnych, sportowych i charytatywnych.

V. W Wyszkanie bardzo dużym problemem jest przestępczość. Ludzie odczuwają jej poziom jako wysoki. Konieczne wydaje się dalsze prowadzenie działań mających na celu poprawę jej poziomu.

4. Analiza SWOT Wyszkowa

Jednym ze sposobów opisu gminy i jej pozycji jest przeprowadzenia analizy SWOT. Analiza ta obejmuje zestawienie mocnych i słabych stron gminy oraz rozpoznanie zagrożeń i dodatkowych możliwości rozwoju. Pozwala odpowiedzieć na pytanie: czy gmina jest w stanie spełnić cele opracowanego planu strategicznego rozwoju oraz jakie może napotkać ograniczenia. Podstawowe znaczenie ma tu wyraźne rozróżnienie czynników zewnętrznych i wewnętrznych.

Czynniki wewnętrzne (silne i słabe strony) – są to elementy charakteryzujące gminę, dla tej gminy specyficzne i zależne od działań społeczności lokalnej. Można zatem, przy pewnym uproszczeniu powiedzieć, iż analiza czynników wewnętrznych odpowiada na pytanie: Co charakteryzuje badaną gminę.

Czynniki zewnętrzne (szanse i zagrożenia) – są to elementy charakteryzujące otoczenie gminy, wpływające na funkcjonowanie gminy, ale niezależne (lub jedynie nieznacznie zależne od działań społeczności lokalnej). O szansach i zagrożeniach musimy wiedzieć, musimy przygotować odpowiednią reakcję, rzadko jednak możemy je zmienić. Do głównych szans i zagrożeń należą zjawiska ogólnogospodarcze, system prawny, a w szczególności zmiany w nim, działania polityczne itp.

Uwarunkowania rozwoju o charakterze wewnętrznym (silne i słabe strony Miasta).

Mocne strony:

- Walory przyrodniczo - rekreacyjne w połączeniu z niedużą odległością od aglomeracji warszawskiej stwarzają perspektywy rozwoju funkcji rekreacyjnych.
- Bliskość aglomeracji warszawskiej, przy znacznie niższych kosztach inwestycji mieszkaniowej, co daje perspektywę rozwoju budownictwa mieszkaniowego – miasto „satelickie”.

- Lokalizacja przy jednej z kilku najważniejszych tras tranzytowych w Polsce stwarza perspektywę rozwoju sfery usługowej i handlowej na skalę znacznie większą niż wynikałoby to z potencjału nabywczego społeczności lokalnej.
- Odległość od aglomeracji warszawskiej stwarza perspektywiecznie dogodną sytuację na rynku pracy. Możliwe jest penetrowanie warszawskiego rynku pracy przez pracowników z Wyszkowa. Możliwe jest także, w razie pojawienia się istotnych inwestycji, stosunkowo łatwe pozyskanie fachowców z Warszawy.
- Planowane i realizowane inwestycje infrastrukturalne (związane zarówno z infrastrukturą proekologiczną, drogową, jak i z rewitalizacją centrum Wyszkowa) wpływają pozytywnie na atrakcyjność Miasta jako miejsca inwestowania i wypoczynku.

Słabe strony:

- Brak nowoczesnej dzielnicy centralnej o rozbudowanych funkcjach integracyjno – usługowych – co powoduje, że Wyszków może wkrótce stać się “rozlaną” miejscowością o niewielkich powiązaniach między mieszkańcami ze względu na brak funkcji integrującej w mieście.
- Wciąż zdecydowanie niewystarczająco rozwinięta infrastruktura techniczna, ze szczególnym uwzględnieniem braków w sieci drogowej oraz nierozwiązanymi problemami zagospodarowania odpadów.
- Braki w układzie urbanistycznym Miasta Wyszkowa stawiają je wśród miast nieatrakcyjnych turystycznie. Brak jest oferty komercyjnej dla turysty – letnika.
- Bardzo zły wizerunek Wyszkowa, jako miasta zagrożonego wzmożoną przestępczością przeciwko mieniu i zdrowiu, widoczny w licznych publikacjach i audycjach w mediach, skutecznie blokuje rozwój gospodarczy i turystyczny miasta.
- Funkcjonujący w chwili obecnej układ komunikacyjny w Mieście, z jednej strony paraliżuje okresowo ruch na drodze międzynarodowej i w mieście, z drugiej stanowi element zniechęcający potencjalnych turystów do inwestowania w działki.
- Brak jednolitych pod względem prawa własności i uzbrojonych w infrastrukturę techniczną stref inwestycji tak budowlanych, jak i przemysłowo-gospodarczych. Brak gminnego zasobu gruntów inwestycyjnych.

Uwarunkowania rozwoju o charakterze zewnętrznym (szanse i zagrożenia)

Szanse:

- Plany związane z budową „małej” i „dużej” obwodnicy Wyszkowa, które z jednej strony rozwiążą problemy układu komunikacyjnego, z drugiej zaś strony wpłyną na poprawę wizerunku Wyszkowa (Miasto przestanie być postrzegane jako „miejsce wiecznych korków”).

- Plany związane z budową drugiego pasa ruchu na odcinku Radzymin – Wyszków. Inwestycja taka „przybliżyłaby” w sposób znaczący Wyszków do aglomeracji warszawskiej. Otworzyłaby znaczne perspektywy rozwoju budownictwa sezonowego i całorocznego.

- Coraz bardziej widoczna w Polsce, a w Warszawie w szczególności tendencja do przenoszenia się osób stosunkowo zamożnych na peryferie aglomeracji (na stałe lub na okres letni).

∞ Stopniowe ożywienie (po znacznym załamaniu roku 1997) wymiany gospodarczej Polski z krajami byłego ZSRR, co stwarza szanse na zwiększenie tranzytu przez teren miasta.

- Realizacja zadań określonych w dokumentach strategicznych: Planie Rozwoju Lokalnego, Lokalnym Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Po-Przemysłowych Wyszkowa – przyczyni się do rozwoju gospodarczego (w tym także poprawy warunków mieszkaniowych i infrastruktury publicznej), “włączenia społecznego” osób bezrobotnych na rynku pracy, “prewencji” społecznej, uprzedzającej degradację osób i grup zagrożonych marginalizacją lub łagodzącą jej skutki.

Zagrożenia:

- Rosnąca przestępczość w kraju oraz widoczna koncentracja środowisk przestępczych w miejscowościach leżących na obrzeżach aglomeracji warszawskiej, w połączeniu z brakiem środków na zwalczanie niekorzystnych zjawisk.

- Znaczna konkurencja ze strony innych miejscowości, położonych bliżej Warszawy, a charakteryzujących się podobnymi walorami przyrodniczymi, lepszym systemem komunikacyjnym, lepiej rozwiniętą infrastrukturą oraz zasobem gotowych terenów inwestycyjnych.

- Bardzo silne nastawienie na stymulowanie rozwoju funkcji turystycznej znacznej części gmin w Polsce, w połączeniu ze znacznymi zmianami modelu uprawiania turystyki (konkurencja ze strony turystyki zagranicznej, wypieranie tradycyjnego „wypoczywania na działce” przez aktywne formy rekreacji etc.).

ROZDZIAŁ III TERENY WYSZKOWA OBJĘTE PROGRAMEM REWITALIZACJI.

Lokalny Program Rewitalizacji winien wskazywać obszary miasta, które wymagają rewitalizacji. Analizie należy poddać wiele czynników: takich jak bezrobocie, przestępczość, patologie społeczne.

Strefy miasta wymagające rewitalizacji to takie, które charakteryzują się przynajmniej kilkoma z niżej podanych kryteriów:

- wysoka stopa bezrobocia,
  - mała aktywność ekonomiczna zamieszkującej teren ludności, wysoki stopień biedy i wykluczenia społecznego,
  - wysoka stopa przestępczości,
  - niski poziom wykształcenia ludności,
  - konieczność rekonwersji terenu wynikająca z przeżywanych trudności ekonomicznych i socjalnych,
- ☞ wyraźnie zanieczyszczone środowisko naturalne.

I. Tereny poprzemysłowe – na terenie Wyszkowa większość przedsiębiorstw usytuowana jest na obszarach poprzemysłowych. Ze względu na ograniczenia budżetowe właściciele nie byli w stanie dokonać niezbędnych nakładów kapitałowych w celu przywrócenia optymalnego stanu technicznego budynków i infrastruktury.

Do obszarów podlegających rewitalizacji zaliczono większość terenów na których prowadzona jest lub była działalność przemysłowa, w szczególności :

Dzielnica przemysłowa ograniczona ulicami: Sienkiewicza – I AWP (Rolos, Stacja Paliw); Sienkiewicza - I AWP - Tory Kolejowe (GS, Fabryka Mebli), Tory Kolejowe – Pułtuska (dzielnica przemysłowa, w tym FSO),

Teren dawnego Browaru – oprócz tego, że jest to teren poprzemysłowy, budynki mają walor architektoniczno – zabytkowy.

Teren ZDZ – na terenie ZDZ znajdują się zarówno magazyny jak też i część edukacyjna. Dodatkowo obszar ten położony jest blisko centrum miasta w bezpośrednim sąsiedztwie Szpitala Powiatowego. Rewitalizacja tego obszaru przyczyniłaby się m.in. do uaktywnienia jego funkcji edukacyjno-społecznych.

Teren przy ul. Komunalnej – zniszczone obiekty budowlane.

Teren przy ul. Kasztanową – Serocką – Meliorantów – tereny „starej tkanki urbanistycznej” obiekty w znacznym stopniu zdegradowane i zniszczone.

II. Tereny objęte ochroną konserwatorską – w gminie Wyszaków celowa jest ochrona pozostałych zabytków.

Do obszarów podlegających rewitalizacji zaliczono większość terenów na których prowadzona jest lub była działalność przemysłowa, w szczególności :

- Park Wazów – teren zabytkowy, rewitalizacja wpłynie na zachowanie jego dziedzictwa przyrodniczego, zwiększy dostępność dla mieszkańców.

Granice Parku Wazów wyznaczają: ul. 3-go Maja, teren Urzędu Miejskiego, rzeka Bug, teren Straży Pożarnej i Powiatowego Urzędu Pracy oraz ul. Tadeusza Kościuszki. Wzdłuż ul. 3-go Maja ciągnie się aleja lipowa połączona z podobną w Alei Róż. Pochodzą one z okresu pierwszych przekształceń i tworzą północno-zachodnią granicę parku. Granice parku tworzą 2-3 rzędowe szpalery drzew.

Okres powstania parku szacowany jest na początek XIX wieku, kiedy w zachodniej części miasta zostaje założony rozległy park zwany Senatorskim wokół dworu biskupów płockich. Zachowane pierwotne elementy kompozycyjne są bardzo skromne ale pozwalają sądzić iż park miał układ krajobrazowy. Drzewostan stanowiły długowieczne gatunki rodzime a w szczególności lipy, klony i dęby. II wojna światowa była dramatycznym okresem w historii Wyszkowa i parku. Zniszczeniu uległ budynek gimnazjum oraz około 65% starego drzewostanu.

Do początku lat dziewięćdziesiątych obiekt ulegał powolnej degradacji. Zniszczono oświetlenie, ławki, śmietniki, rozebrano kosztowną nawierzchnię kortu tenisowego, po amfiteatrze pozostało wzniesienie po trybunach pełniące teraz rolę górki saneczkowej itp.

Brak pielęgnacji i konserwacji przyczynił się do upadku parku, który przestał zdobić i służyć społeczeństwu Wyszkowa. Aktualnie park jest sukcesywnie przywracany do dawnego kształtu - jednak ze względu na ograniczone fundusze proces ten przebiega bardzo powoli.

☞ Obszar zabudowań parafii p.w. Świętego Idziego – na obszarze tym znajdują się zabytkowe obiekty – ich renowacja przyczyniłaby się do uaktywnienia funkcji turystycznych i historycznych tych obiektów.

☞ Pałac w Wyszkanie – położony przy ul. 3 Maja na skarpie nadbużańskiej.

III. Tereny inne - Wyszków charakteryzuje wysoka stopa bezrobocia i wysoka przestępczość dodatkowo określeniu proponowanych granic przyświecały różne cele dlatego objęto nim tereny: zabytkowe, tereny nieekonomicznie wykorzystywanej przestrzeni o dużym potencjale gospodarczym, tereny „blokowisk”, tereny najbardziej zdegradowanej dzielnicy mieszkaniowej, tereny o niedostatecznym wyposażeniu w sieci i urządzenia infrastruktury technicznej. W szczególności wyznaczono następujące obszary miejskie podlegające rewitalizacji:

- Obszar usytuowania budynków komunalnych (ul. Łączna, Serocka, Daszyńskiego)
- mieszkańcy tych osiedli to bardzo często osoby małej aktywności ekonomicznej, wysokim stopniu biedy i wykluczenia społecznego.
- Obszar na których znajdują się budynki wielorodzinne na terenie Wyszkowa (wspólnoty mieszkaniowe, spółdzielnie mieszkaniowe) – obiekty są w znacznym stopniu zniszczone (budowane w latach poprzednich).
- Teren wzdłuż rzeki Bug na odcinku wzdłuż Wyszkowa – w celu rozwoju funkcji turystycznych i rekreacyjnych dla mieszkańców i gości.

Tereny podlegające rewitalizacji zostały zaznaczone na Mapie Wyszkowa stanowiącej załącznik do niniejszego opracowania. Obszary rewitalizowane podzielono na obszary: przemysłowe, objęte ochroną konserwatorską, inne.

ROZDZIAŁ IV POWIĄZANIA PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI O ZNACZENIU REGIONALNYM, KRAJOWYM I WSPÓLNOTOWYM

Zakres działań i cele Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Obszarów Miejskich i Po-przemysłowych Wyszkowa są zgodne z priorytetami i kierunkami rozwoju zawartymi w dokumentach strategicznych dotyczących rozwoju przestrzenno-społeczno-gospodarczego, przyjętych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w szczególności w:

1. Narodowym Planie Rozwoju oraz Podstawach Wsparcia Wspólnoty

W Narodowym Planie Rozwoju jako główny cel strategiczny zapisane zostało rozwijanie konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, co prowadzić będzie do długofalowego i harmonijnego rozwoju, zapewniający tym samym wzrost zatrudnienia oraz poprawę spójności ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym. Założenia Programu Rewitalizacji nawiązują w sposób istotny do piątego celu cząstkowego NPR: *„Wspomaganie udziału w procesach rozwojowych i modernizacyjnych wszystkich regionów i grup społecznych w Polsce”*, którego realizacja wymaga przeciwdziałania dalszemu pogłębianiu się różnicowań przestrzennych i społecznych i wiąże się między innymi z koniecznością koordynacji działań rozwojowych na poziomie regionalnym oraz wspomaganie integracji zawodowej i społecznej grup zagrożonych marginalizacją.

Realizację celu strategicznego i celów cząstkowych zaplanowano w oparciu ośmiu osi rozwoju, a zapisy Programu Rewitalizacji wpisują się w piątą z nich: **Wzmocnienie potencjału rozwojowego regionów i przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów** - podejmowane działania mają na celu z jednej strony budowanie konkurencyjności poszczególnych regionów, dostosowując je do ich własnego potencjału oraz strategii rozwojowej, a z drugiej przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i gospodarczej obszarów poddawanych procesom restrukturyzacji. Zagrożone takimi procesami są między innymi obszary wiejskie, powojskowe, obszary Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Wyszkowa wpisuje się między innymi w jedną z osi rozwoju Narodowego Planu Rozwoju związaną ze wzmocnieniem potencjału rozwojowego regionów i przeciwdziałaniu marginalizacji niektórych obszarów przemysłów upadających oraz zdegradowane dzielnice miast.

2. Zintegrowanym Programem Operacyjnym Rozwoju Regionalnego

Instrumentem realizacji wspomnianej osi jest „Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego 2004 - 2006” (ZPORR). Problem rewitalizacji obszarów miejskich i poprzemysłowych znajduje odzwierciedlenie w zapisach priorytetu 3: „Rozwój lokalny”, w warstwie działania 3.3. „Zdegradowane obszary miejskie, poprzemysłowe i powojskowe”.

Wspomnieć należy, że założenia Programu Rewitalizacji oraz cele i zadania podjęte w ramach działania 3.3 ZPORR są komplementarne do wielu innych programów strukturalnych, między innymi:

- ⌘ **ZPORR: Działanie 1.5. „Infrastruktura Społeczeństwa Informacyjnego”**, Działanie 2.1. „Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie”, Działanie 2.2. „Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne”, Działanie 2.4. „Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi”, Działanie 2.5. „Promocja przedsiębiorczości”, Działanie 3.4. „Mikroprzedsiębiorstwa”
- ⌘ **Sektorowy Program Operacyjny „Rozwój Zasobów Ludzkich”**: Działanie 1.2. „Perspektywy dla młodzieży”, Działanie 1.3. „Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia”, Działanie 1.5. „Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka”, Działanie 1.6. „Integracja i reintegracja zawodowa kobiet”,
- ⌘ **Sektorowy Program Operacyjny „Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw”**: 1.3. „Tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju firm”
- ⌘ **Inicjatywa Wspólnotowa EQUAL**

Cele Programu Rewitalizacji pokrywają się z priorytetami przewidzianymi w Działaniu 3.3. Zdegradowane obszary miejskie, przemysłowe i powojkowe Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR), zakładającym wsparcie inicjatyw dążących do ożywienia gospodarczego i społecznego, a także zwiększenia potencjału turystycznego i kulturalnego, w tym nadania obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji społeczno-gospodarczych poprzez rewitalizację i odnowę zdegradowanych obszarów miast i dzielnic mieszkaniowych w miastach, rewitalizację obiektów i terenów przemysłowych, przez zmianę dotychczasowych funkcji na gospodarcze, społeczne, edukacyjne, zdrowotne, rekreacyjne i turystyczne. Teren, który zostanie objęty wsparciem, odpowiada wymogom Poddziałania: 3.3.1. – Rewitalizacja obszarów miejskich oraz 3.3.2. – Rewitalizacja obszarów przemysłowych i powojkowych. Realizacja Programu Rewitalizacji pozwoli na zmianę funkcji modernizowanych obiektów i zaadaptowanie ich do potrzeb społecznych, gospodarczych, kulturalnych i turystycznych. Wyżej wymienione poddziałania w sposób szczególny traktują projekty inwestycyjne, stwarzające na obszarach zagrożonych wykluczeniem społecznym w miastach dogodne warunki lokalowe i infrastrukturalne do rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości. Poprawiona zostanie między innymi estetyka przestrzeni publicznej oraz funkcjonalność struktury ruchu kołowego i pieszego. Aktywizacja wybranego terenu objętego wsparciem przyczyni się do nawiązania ścisłej współpracy partnerów lokalnych.

3. Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego na lata 2004 - 2006

Problematyka rewitalizacji obszarów miejskich oraz odnowy terenów przemysłowych znajduje również swój wyraz w zapisach „**Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego na lata 2004 - 2006**”. Trzy z celów strategicznych nawiązują do rewitalizacji obszarów zmarginalizowanych, mianowicie:

- Cel strategiczny 2: „Przeciwdziałanie nadmiernym, społecznie nieakceptowanym dysproporcjom w poziomie rozwoju gospodarczego i warunkach życia ludności w województwie”.

- Cel strategiczny 5: „Ukształtowanie tożsamości kulturowej regionu”, co uznaje się za jeden z ważniejszych czynników rozwoju tego obszaru

- Cel strategiczny 6: „Bardziej efektywne wykorzystanie przestrzeni”, gdyż poprawa ładu przestrzennego wraz z realizacją innych celów pozwoli na osiągnięcie większego ładu: ekonomicznego, społecznego i ekologicznego.

Wszystkie obszary priorytetowe, wskazane w Strategii Rozwoju Mazowsza nawiązują bezpośrednio lub pośrednio do Programów Rewitalizacji i są to: edukacja, bezpieczeństwo publiczne, ochrona środowiska, transport i łączność, rozwój obszarów pozametroplitalnych i kultura. Ponadto, jeden z celów operacyjnych Strategii Rozwoju kładzie nacisk na Wzmocnienie mechanizmów dyfuzji procesów rozwojowych z aglomeracji warszawskiej na otoczenie regionalne, co nastąpi w wyniku wspierania rozwoju dawnych miast wojewódzkich oraz ośrodków ponadlokalnych.

4. Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego

Program Rewitalizacji nawiązuje też do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego, w szczególności do celu I: zapewnienie większej spójności województwa i stwarzanie warunków do wyrównywania dysproporcji rozwojowych.

5. Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Wyszków

Na obszarach objętych Programem Rewitalizacji obowiązują aktualne plany zagospodarowania przestrzennego miasta.

6. Strategią Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Wyszowskiego

Proces rewitalizacji ma w znaczący sposób wspomóc zrównoważony rozwój zarówno Wyszkiwa, jak i całego powiatu.

Program Rewitalizacji jest zgodny z kierunkami rozwoju, działaniami i celami Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Wyszowskiego, do których można zaliczyć:

1. Ład ekologiczny - Czysty ekologicznie powiat z zachowanymi walorami środowiska, w tym:

- 1.1 Zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych
- 1.2 Likwidacja zagrożeń środowiska
- 1.3 Edukacja
- 1.4 Zagospodarowanie turystyczne, szczególnie cieków wodnych z zachowaniem pojemności przyrodniczej środowiska

2. Ład gospodarczy - Osiągnięcie dobrobytu mieszkańców

- 1.1 Wspieranie sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP)
- 1.2 Tworzenie warunków do rozwoju turystyki weekendowej, przyrodniczej i kwalifikowanej

3. Ład społeczny - Podniesienie jakości życia

- 3.2 Edukacja mieszkańców
- 3.3 Bogata oferta spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży
- 3.4 Usprawnienie pomocy społecznej i wzbogacenie oferty dla
- 3.5 Wspieranie inicjatyw społecznych, rozwój społeczeństwa obywatelskiego
- 3.6 Poprawa bezpieczeństwa w powiecie

4. Ład przestrzenny - Uzyskanie ładu w przestrzeni i rozwój infrastruktury technicznej

- 4.1 Przyciągnięcie inwestycji wykorzystujących walory środowiskowe i kulturowe Powiatu
- 4.3 Podniesienie jakości ładu przestrzennego Powiatu
- 4.4 Wyeksponowanie i objęcie skuteczną ochroną walorów krajobrazowo
- 4.5 Podniesienie poziomu estetyki i harmonii architektury Powiatu
- 4.6 Wykształcenie systemu przestrzeni ogniskujących życie społeczności lokalnych
- 4.7 Rozwinięty system komunikacyjny Powiatu

7. Gminną Strategią Integracji i Polityki Społecznej na lata 2004-2006 ,

Cele Programu Rewitalizacji są zbieżne z założeniami Strategii, która zakłada zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców, przeciwdziałanie społecznej bierności i wyuczonej bezradności, przeciwdziałanie marginalizacji i alienacji osób /rodzin, które z różnych przyczyn są niesamodzielne/.

8. Strategią Rozwoju dla Miasta i Gminy Wyszków na lata 2000-2015

Zadania i projekty ujęte w Programie Rewitalizacji są ściśle powiązane ze Strategią Rozwoju dla Miasta i Gminy Wyszków, co wynika zarówno z misji i celów strategicznych, jak i z jej programów operacyjnych:

Cel główny Strategii zakłada zapewnienie harmonijnego rozwoju gospodarczego miasta oraz podniesienie jakości życia jego mieszkańców poprzez: cel I - Rozwój MSP i tworzenie miejsc pracy, cel II - Rozwój funkcji turystyczno – rekreacyjnych,

cel III - Rozwój infrastruktury technicznej.

9. Programem Rozwoju Lokalnego Gminy Wyszaków

Program Rozwoju Lokalnego obejmuje zadania, które w sposób bezpośredni i pośredni związane są z procesem rewitalizacji miasta

Lokalny Program Rewitalizacji Wyszakowa przewiduje realizację przez Gminę Wyszaków Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Wyszaków równoległe do działań związanych z modernizacją ulic i sieci infrastruktury technicznej, informatyzacją instytucji publicznych, wprowadzeniem systemu monitoringu i oświetlenia ulic, rozbudową i modernizacją infrastruktury edukacyjno – sportowej, które to bezpośrednio przyczynią się do wdrożenia i realizacji Programu Rewitalizacji Miasta oraz przełożą się na poprawę warunków życia mieszkańców w sferze przestrzenno – społeczno - gospodarczej.

ROZDZIAŁ V PLANOWANE DO WYKONANIA DZIAŁANIA W PODOKRESIE 2005 – 2006 I W LATACH NASTĘPNYCH:

1. Planowane działania w latach 2005 – 2006

Inwestycje Gminne:

W latach 2005 – 2006 z budżetu Gminy Wyszków planowane jest przeprowadzenie następujących inwestycji z zakresu rewitalizacji obszarów miejskich:

- ∞ remonty budynków komunalnych - etap 2005 – na łączną kwotę: 138.000 zł;
- remonty budynków wspólnot mieszkaniowych – etap 2005 - na łączną kwotę: 117.287 zł;
- remonty budynków wspólnot mieszkaniowych – etap 2006 – na łączną kwotę: 95.271 zł;
- zagospodarowanie terenu przy ul. Okrzei (na terenie starego blokowiska) – inwestycja wspólnie z SM Przyszłość – wartość całkowita inwestycji: 260.000 zł (SM “Przyszłość” i Gmina Wyszków – po 130.000 zł);
- budowa placu zabaw, remonty chodników na terenie Parku Wazów – 20.000 zł;
- termomodernizacja budynku Przedszkola Nr 4 – aspekt ekologiczny, sąsiedztwo blokowiska – 137.000 zł
- termomodernizacja budynku Urzędu Miasta / Starostwa Powiatowego – aspekt ekologiczny, bezpośrednie sąsiedztwo Parku Wazów. - 313.718 zł
- ∞ zagospodarowanie terenu na osiedlu przy ul. Prostej – budowa dróg wewnętrznych, chodników, miejsc parkingowych – 200.000 zł
- ∞ zagospodarowanie terenu przy budynkach wielorodzinnych – ul. Sowińskiego 28 A i 28B – drogi wewnętrzne, parkingi, chodniki, oświetlenie – 130.000 zł
- ∞ zagospodarowanie terenu ogródka jordanowskiego w pobliżu ul. Okrzei – ogrodzenie obiektu, wymiana nawierzchni boiska, wyposażenie placu zabaw – 100.000 zł;
- ∞ rozbudowa monitoringu miejskiego – etap 2006 (na obszarach zdegradowanych) – 200.000 zł

Inwestycje instytucji i podmiotów zewnętrznych:

- ☞ SM "Nadzieja" - Remont i modernizacja budynku wielorodzinnego, Os. Nadzieja, budynek Nr 6 – 2006 r. - 85.000 zł;
- ☞ SM "Nadzieja" - Modernizacja 7 kotłowni w 6 budynkach mieszkalnych, Os. Nadzieja w Wyszkanie – 2006 r. - 175.000 zł;
- ☞ SM "Nadzieja"- Remont i termomodernizacja wielorodzinnego, Os. Nadzieja, budynek Nr 10 – 2006 r. - 120.000 zł;
- ☞ SM "Nadzieja"- Remont i termomodernizacja wielorodzinnego, Os. Nadzieja, budynek Nr 2 – 2006 r. - 73.000 zł;
- ☞ SM "Nadzieja"- Remont i termomodernizacja wielorodzinnego, Os. Nadzieja, budynek Nr 12 – 2005 r. - 120.000 zł;
- ☞ SM "Nadzieja" - Modernizacja instalacji c.o. i c.w. - Os. Nadzieja, – 2006 r. - 250.000 zł;
- ☞ PBU "Kombud" Sp. z o.o. - Budowa Przesypowni Śmieci – 2005 – 2007 – 500.000 zł;
- ☞ Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. - Termomodernizacja budynku ciepłowni – termin: 2005 – 2007 – 860.000 zł;
- ☞ SM "Mebrol" - Remont i modernizacja dróg i chodników osiedlowych na os. Mebrol w Wyszkanie, – 2006 r. - 85.000 zł;
- ☞ SM "Mebrol" - Remont i termomodernizacja budynku wielorodzinnego w Wyszkanie na os. Mebrol w Wyszkanie, budynek Nr 23, – 2006 r. - 125.000 zł;
- ☞ SM "Mebrol" - Remont i termomodernizacja budynku wielorodzinnego w Wyszkanie na os. Mebrol w Wyszkanie, budynek Nr 21, – 2005 - 2006 r. - 125.000 zł;
- ☞ Zakład Doskonalenia Zawodowego w Warszawie, Centrum Kształcenia w Wyszkanie, Adaptacja terenów przemysłowych do funkcji: edukacyjnych, gospodarczych i społecznych – 2006 – 2010 – 3.000.000 zł.

2. Planowane działania w latach 2007 – 2013

W latach 2007 – 2013 z budżetu Gminy Wyszaków planowane jest przeprowadzenie następujących inwestycji z zakresu rewitalizacji obszarów miejskich:

- ∞ remonty budynków komunalnych – 1.000.000 zł;
- remonty budynków wspólnot mieszkaniowych – 1.000.000 zł;
- budowa obiektów użyteczności publicznej (place zabaw, chodniki, ścieżki rowerowe) – realizacja kończąca zadanie – 2.000.000 zł;
- rewitalizacja Parku Wazów – teren zabytkowy, rewitalizacja wpłynie na zachowanie jego dziedzictwa przyrodniczego, zwiększy dostępność dla mieszkańców – 500.000 zł;
- remont Baszty położonej w Parku Wazów – obiekt zabytkowy – 200.000 zł;
- budowa ścieżek rowerowych i ciągów pieszych wzdłuż rzeki Bug na odcinku wzdłuż Wyszkowa – w celu rozwoju funkcji turystycznych i rekreacyjnych dla mieszkańców i gości – 400.000 zł;
- remonty gminnych obiektów użyteczności publicznej na cele edukacyjno-społeczne (szkoły, przedszkola) 2.000.000 zł;
- ∞ remonty i budowa nowego oświetlenia na terenach podlegających rewitalizacji – 200.000 zł;
- ∞ zagospodarowanie terenów na osiedlach w pobliżu budynków wielorodzinnych będących własnością bądź współwłasnością Gminy Wyszaków – 2.000.000 zł.

Inwestycje instytucji i podmiotów zewnętrznych:

- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. - Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody przy ul. Komunalnej w Wyszakowie – termin realizacji: 2007-2008 – koszt: 4.000.000 zł;
- Modernizacje budynków wielorodzinnych – Inwestor: Spółdzielnie Mieszkaniowe;
- ∞ Zagospodarowanie terenów wokół budynków wielorodzinnych – Inwestor: Spółdzielnie Mieszkaniowe;

ROZDZIAŁ VI PLAN FINANSOWY

Źródłami finansowania zadań będą:

- fundusze strukturalne Unii Europejskiej,
- budżet gminy,
- budżety wspólnot mieszkaniowych,
- budżety właścicieli nieruchomości,
- budżety Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Fundusze Strukturalne, których środki mogą być wykorzystane na zadania z zakresu rewitalizacji:

- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)
- Europejski Fundusz Społeczny (EFS)

Programy operacyjne, które zawierają zapisy dotyczące bezpośrednio lub pośrednio rewitalizacji w okresie programowania 2004 - 2006 są to:

- Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR)
- Sektorowy Program Operacyjny - Rozwój Zasobów Ludzkich (SPO-RZL)
- Sektorowy Program Operacyjny - Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw (SPO - WKP)

Inwestycje Gminne:

Plan finansowy - podokres 2005-2006

L.p.	Nazwa zadania	Przewidywany koszt realizacji	Dofinansowanie z Funduszy Strukturalnych	Przewidywane koszty w latach realizacji	
				2005	2006
1	Remonty budynków komunalnych – etap 2005	138000	0	138000	
2	Remonty budynków wspólnot mieszkaniowych – etap 2005	117287	0	117287	
3	Remonty budynków wspólnot mieszkaniowych – etap 2006	95271	0		95271
4	Zagospodarowanie terenu przy ul. Okrzei – wspólnie z SM Przyszłość	260000	0	260000	
5	Budowa placu zabaw, remonty chodników w Parku Wazów	20000	0	20000	
6	Termomodernizacja budynku Przedszkola Nr 4	137000	0	137000	
7	Termomodernizacja budynku Urzędu Miasta / Starostwa Powiatowego	313718	0	313718	
8	Zagospodarowanie terenu na osiedlu przy ul. Prostej – budowa dróg wewnętrznych, chodników, miejsc parkingowych	200000	50000		150000
9	Zagospodarowanie terenu przy budynkach wielorodzinnych – ul. Sowińskiego 28 A i 28B – drogi wewnętrzne, parkingi, chodniki, oświetlenie	130000	40000		90000
10	Zagospodarowanie terenu ogródka jordanowskiego w pobliżu ul. Okrzei – ogrodzenie obiektu, wymiana nawierzchni boiska, wyposażenie placu zabaw	100000	25000		75000
11	Rozbudowa monitoringu miejskiego – etap 2006	200000	50000		150000
	RAZEM	1711276	165000	986005	560271

Plan finansowy - podokres 2007-2012

L.p.	Nazwa zadania	Przewidywany koszt realizacji	Dofinansowanie z Funduszy Strukturalnych
1	Remonty budynków komunalnych	1000000	500000

L.p.	Nazwa zadania	<i>Przewidywany koszt realizacji</i>	<i>Dofinansowanie z Funduszy Strukturalnych</i>
2	Remonty budynków wspólnot mieszkaniowych	1000000	500000
3	Budowa obiektów użyteczności publicznej (place zabaw, chodniki, ścieżki rowerowe)	2000000	1000000
4	Rewitalizacja Parku Wazów	500000	250000
5	Remont Baszty położonej w Parku Wazów	200000	100000
6	Budowa ścieżek rowerowych i ciągów pieszych położonych wzdłuż Wyszkowa	400000	200000
7	Remonty gminnych obiektów użyteczności publicznej na cele edukacyjno-społeczne (szkoły, przedszkola)	2000000	1000000
8	Remonty i budowa oświetlenia na terenach podlegających rewitalizacji	200000	100000
9	Zagospodarowanie terenu na osiedlach w pobliżu budynków wielorodzinnych będących własnością bądź współwłasnością Gminy Wyszków	2000000	1000000
	RAZEM	9300000	4650000

Inwestycje instytucji i podmiotów zewnętrznych:

Plan finansowy - podokresy 2005-2006 oraz 2007-2012

L.p.	Nazwa zadania	Inwestor	Termin realizacji	Wartość zadania	Dofinansowanie z Funduszy Strukturalnych
1	Remont i modernizacja budynku wielorodzinnego, Os. Nadzieja, budynek Nr 6	SM "Nadzieja"	IX-XI.2006	85.000	63.750
2	Modernizacja 7 kotłowni w 6 budynkach mieszkalnych, Os. Nadzieja w Wyszkanie	SM "Nadzieja"	V-IX.2006	175.000	131.250
3	Remont i termomodernizacja wielorodzinnego, Os. Nadzieja, budynek Nr 10	SM "Nadzieja"	IV-V.2006	120.000	90.000
4	Remont i termomodernizacja wielorodzinnego, Os. Nadzieja, budynek Nr 2	SM "Nadzieja"	VI-VIII.2006	73.000	54.750
5	Remont i termomodernizacja wielorodzinnego, Os. Nadzieja, budynek Nr 12	SM "Nadzieja"	VII-IX.2005	125.000	90.000
6	Modernizacja instalacji c.o. i c.w. - Os. Nadzieja	SM "Nadzieja"	VI - X. 2006	250.000	187.500
7	Budowa Przesypowni Śmieci	PBU "Kombud" Sp. z o.o.	2005-2007	500.000	150.000
8	Termomodernizacja budynku ciepłowni	PEC Sp. z o.o.	2005-2007	860.000	430.000
9	Remont i modernizacja dróg i chodników osiedlowych na os. Mebroł w Wyszkanie	SM "Mebroł"	2006	85.000	70.000
10	Remont i termomodernizacja budynku wielorodzinnego w Wyszkanie na os. Mebroł w Wyszkanie, budynek Nr 21	SM "Mebroł"	2005-2006	125.000	110.000
11	Remont i termomodernizacja budynku wielorodzinnego w Wyszkanie na os. Mebroł w Wyszkanie, budynek Nr 23	SM "Mebroł"	2006	125.000	110.000
12	Adaptacja terenów przemysłowych do funkcji: edukacyjnych, gospodarczych i społecznych	ZDZ w Warszawie CK w Wyszkanie	2006-2010	3.000.000	2.250.000
13	Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody przy ul. Komunalnej w Wyszkanie	PWIK Sp.z o.o.	2007-2008	4.000.000	3.000.000

L.p.	Nazwa zadania	Inwestor	Termin realizacji	Wartość zadania	Dofinansowanie z Funduszy Strukturalnych
14	Termomodernizacja budynku wielorodzinnego przy ul. Gen. J. Sowińskiego 83	SM Przyszłość	2006	200.000	150.000
15	Termomodernizacja budynku wielorodzinnego przy ul. Gen. J. Sowińskiego 81	SM Przyszłość	2006	210.000	157.500
16	Budowa wiatrołapów bud. Wielorodzinnych os. "Centrum"	SM Przyszłość	2006-2008	390.000	292.500
17	Budowa wiatrołapów bud. Wielorodzinnych os. "Sowińskiego"	SM Przyszłość	2006-2008	450.000	337.500
18	Budowa wiatrołapów bud. Wielorodzinnych os. "Prosta"	SM Przyszłość	2006-2008	186.000	139.500
19	Wymiana drzwi os. "Norwida"	SM Przyszłość	2006-2008	348.000	261.000
20	Wymiana drzwi os. "Polonez"	SM Przyszłość	2006-2008	480.000	360.000
21	Docieplenie stropodachów budynków wielorodzinnych	SM Przyszłość	2006-2008	42.000	31.500
22	Docieplenie stropodachów budynków wielorodzinnych os. "Sowińskiego"	SM Przyszłość	2006-2008	110.000	82.500
23	Docieplenie stropodachów budynków wielorodzinnych os. "Polonez"	SM Przyszłość	2006-2008	120.000	90.000
24	Docieplenie stropodachów budynków wielorodzinnych os. "Norwida"	SM Przyszłość	2006-2008	54.000	40.500
25	Docieplenie stropodachów budynków wielorodzinnych os. "Prosta"	SM Przyszłość	2006-2008	45.000	33.750
26	Modernizacja uliczek osiedlowych os. "Sowińskiego"	SM Przyszłość	2007-2012	74.200	55.650
27	Modernizacja uliczek osiedlowych os. "Norwida"	SM Przyszłość	2007-2012	30.800	23.100
28	Modernizacja ciągów pieszo-jezdnich os. "Polonez"	SM Przyszłość	2007-2012	180.000	135.000
29	Modernizacja ciągów pieszo-jezdnich os. "Centrum"	SM Przyszłość	2007-2012	82.000	61.500
30	Zagospodarowanie terenu przy ul. Sowińskiego 28A i 28B wspólnie z Gminą Wyszków	SM Przyszłość	2006-2007	130.000	40.000
		Razem:		12.655.000	9.028.750

ROZDZIAŁ VII OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ

Określa się trzy rodzaje wskaźników monitorowania:

- A. Wskaźniki produktu
- B. Wskaźniki rezultatu
- C. Wskaźniki oddziaływania

A) Do wskaźników produktu należą:

- liczba budynków mieszkalnych poddanych rewitalizacji,
- liczba zrewaleryzowanych obiektów po-przemysłowych,
- długość i powierzchnia przebudowanych i wyremontowanych ulic i chodników,
- liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury społecznej,
- długość zrealizowanej sieci wodociągowej,
- długość zrealizowanej sieci kanalizacyjnej,
- długość zrealizowanych sieci ciepłych,
- liczba zamontowanych kamer monitorujących,
- liczba nowych i wyremontowanych punktów oświetlenia ulicznego,
- liczba przestępstw.

B) Do wskaźników rezultatu należą:

- powierzchnia terenów objętych rewitalizacją,
- nowa powierzchnia usługowa na obszarze rewitalizowanym,
- nowa powierzchnia przeznaczona na cele społeczne, kulturalne i turystyczne,
- nowe miejsca parkingowe,
- nowe miejsca pracy,
- wyeliminowane kuchnie i piece węglowe.

C) Do wskaźników oddziaływania należą:

- liczba mieszkańców na obszarze objętym rewitalizacją,
- wskaźnik bezrobocia,
- liczba nowych małych i średnich przedsiębiorstw powstałych na obszarze zrewitalizowanym,
- wzrost liczby turystów odwiedzających miasto.

ROZDZIAŁ VIII SYSTEM OKRESOWEGO MONITOROWANIA, OCENY, AKTUALIZACJI I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

A. Monitorowanie, ocena i aktualizacja

Program rewitalizacji stanowi dokument otwarty. Poddawany będzie

systematycznej, okresowej analizie i ocenie oraz będzie w razie potrzeby aktualizowany w zakresie dostosowania do zmieniających się uwarunkowań. Analiza, ocena i aktualizacja programu odbywać się będzie w oparciu o zasadę współpracy z zainteresowanymi partnerami.

Do monitorowania, oceny realizacji programu i jego aktualizacji służyć będzie system współpracy pomiędzy podmiotami programu oraz osiągnięte wskaźniki produktów, rezultatów i oddziaływania.

Na system okresowej analizy, monitorowania i aktualizacji składają się:

I. Zespół koordynacyjny

II. Partnerzy:

* partnerzy indywidualni i zbiorowi (ludność):

- mieszkańcy rewaloryzowanych i modernizowanych budynków,
- wspólnoty mieszkaniowe,
- najemcy mieszkań komunalnych,
- właściciele nieruchomości.

* mieszkańcy dzielnicy (samorządy dzielnicowe),

* mieszkańcy miasta (ogół),

* przedsiębiorcy,

* partnerzy (organizacje) społeczno-gospodarczy,

* partnerzy instytucjonalni:

- spółdzielnie mieszkaniowe,
- Starostwo Powiatowe,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Powiatowa Komenda Policji,

III. Określone informacje:

* przebieg i kolejność realizacji poszczególnych zadań w określonym przedziale czasu.

IV. Określony sposób:

* analiza osiągniętych w danym okresie wskaźników, podczas:

- spotkań zespołu koordynacyjnego - nie rzadziej niż raz w miesiącu,
- spotkań zespołu koordynacyjnego z partnerami, według określonego harmonogramu.

B. Komunikacja społeczna

Zasadniczym celem komunikacji społecznej jest uzyskanie partycypacji społeczności lokalnej w procesie rewitalizacji, jej aktywnego udziału w programowaniu, decyzjach oraz odpowiedzialności i finansowaniu.

Komunikacja społeczna ma zapewnić partnerom programu:

- * dostęp do informacji na temat celów i problemów rewitalizacji,
- * pobudzić ich do wyrażania własnych opinii,
- * nawiązać porozumienie pomiędzy partnerami procesu rewitalizacji a zespołem koordynacyjnym.

Podstawą partycypacji jest informacja, wymieniana pomiędzy partnerami a zespołem koordynacyjnym w procesie komunikacji społecznej, zorganizowanej w sprawny system.

Informowanie w procesie komunikacji społecznej ma wyjaśnić mieszkańcom korzyści płynące z procesu rewitalizacji, w zamian za tymczasowe zakłócenie normalnego rytmu życia i określony wysiłek, także finansowy.

Na system komunikacji społecznej składa się:

1) podmiot inicjujący proces komunikowania się:

- zespół koordynacyjny,

2) podmiot odbierający informacje:

- przede wszystkim partnerzy indywidualni i zbiorowi,
- a także pozostali partnerzy.

3) określone informacje:

- wiadomości zaznajamiające oraz o specyficznym tzw. pedagogicznym charakterze, wyjaśniające zagadnienie rewitalizacji i potrzebę realizacji programu.
- wiadomości z bieżącej realizacji programu,
- wnioski z monitorowania, oceny i aktualizacji.

4) określony sposób komunikowania się:

* środki komunikacji społecznej bezpośredniej:

- spotkania mieszkańców z urzędnikami podczas załatwiania spraw,
- spotkania burmistrza z mieszkańcami w czasie przyjęć interesantów,
- spotkania burmistrza z mieszkańcami dzielnic,
- przesyłki pocztowe,
- poczta elektroniczna,
- rozmowy telefoniczne,

*środki komunikacji społecznej pośredniej:

- relacje dziennikarzy z prasy, radia, telewizji (informacja prasowa, konferencje, wywiady),
- ulotki,
- biuletyny,
- informatory,
- wydawnictwa (stałe, cykliczne i okazjonalne),
- strona internetowa.

System wykorzystywać może:

- dokumentację (uchwały Rady Miejskiej, Zarządzenia i Decyzje Burmistrza, ustalenia zespołu koordynacyjnego),

- wywiad (bieżące informacje o sytuacji),
- badania sondażowe (określenie grupy badawczej, jej liczebności i struktury; wybranie osób do przeprowadzenia badania; wybranie metody badania; samo poinformowanie mieszkańców o zamiarze badania, aby znali potrzebę i celowość badania): wywiad kwestionariuszowy, wywiad telefoniczny, ankieta wypełniana przez respondenta.

Sprawność i efektywność działania systemu komunikacji społecznej zależy z jednej strony od zaangażowania, umiejętności, sposobu pozyskiwania, analizowania i oceny informacji od mieszkańców, a z drugiej strony od umiejętności doboru form i środków przekazywania informacji.

ROZDZIAŁ IX EFEKTY PROGRAMU

Realizacja programu rewitalizacji przyczyni się do:

- zatrzymania degradacji budynków i terenów objętych ochroną konserwatorską,
- podwyższenia standardu zasobów mieszkaniowych,
- ożywienia terenów po-przemysłowych, wpływając na zmniejszenie bezrobocia a przez to walcząc ze zjawiskiem wykluczenia społecznego,
- wprowadzenie dodatkowych funkcji usługowych, umożliwiających utworzenie nowych, dodatkowych miejsc pracy,
- poprawy estetyki przestrzeni miejskiej,
- wzmocnienia identyfikacji mieszkańców z Miastem oraz ich integracji,
- poprawa stanu bezpieczeństwa mieszkańców i gości,
- poprawa stanu środowiska kulturowego Miasta,
- poprawa stanu środowiska naturalnego Miasta,

Realizacja programu rewitalizacji miasta przyczyni się do zintegrowanego rozwoju społeczno - gospodarczo - przestrzennego Wyszkowa.

ZAŁĄCZNIKI:

- MAPA OBSZARÓW OBJĘTYCH PROGRAMEM REWITALIZACJI